

Forrás: <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2020/05/mann-miklos-1935-2020-11-01-02/>

Mann Miklós (1935–2020)

Február elején, életének 85. évében elhunyt *Prof. Dr. Mann Miklós* neveléstörténész, az MTA doktora, egyetemi magántanár, nyugalomba vonulása előtt az ELTE Pedagógiai Pszichológiai Kar, korábban a Tanárképző Főiskolai Kar tanára, utóbbinak 6 éven át főigazgatója.

Pályáját 1957 és 1966 között előbb általános, majd középiskolai tanárként kezdte Rákospalotán. Mellette 1963-ban bölcsészdoktori címet szerzett. 1966 és 1976 között a Magyar Történelmi Társulat tudományos munkatársaként tudományszervező tevékenységet folytatott. Ebben az időszakban historiográfiai és tantárgytörténeti tanulmányai, üzemtörténeti könyvei jelentek meg. Oktatástörténeti kutatásai keretében Trefort Ágoston életművéről

készítette és 1976-ban megvédte történettudományi kandidátusi disszertációját.

1976-ban került a felsőoktatásba az egri Tanárképző Főiskola csepeli Kihelyezett Tagozatának Történelem Tanszékén. 1983-ban főiskolai tanári kinevezést és a tagozatból átszervezett ELTE Tanárképző Főiskolai Karán igazgatóhelyettesi megbízást kapott. 1987 és 1993 között két cikluson át a Kar főigazgatója volt. 1993 és 2003 között az ELTE Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézetének oktatója.

Tagja volt a Történelemtanítás c. folyóirat, a Képes történelmi atlasz, a Történelmi falitérképek szerkesztő bizottságának, az OPI történelem tantárgyi bizottságának. A magyarországi tanárképzésről előadásokat tartott a dortmundi egyetemen és a flensburgi pedagógiai főiskolán. Témavezetőként történeti, ill. pedagógiai kutatási pályázatokat irányított. Tudományos üléseken, konferenciákon, akadémiai rendezvényeken többször tartott előadást. 1981-ben Balogh Endrével IV. osztályos szakközépiskolai történelemtankönyvet írt. Számos írása jelent meg a Századok mellett a História folyóiratban, tehát ismeretterjesztő munkát is végzett. Társzerzője volt az 1990-es években megjelent több kiadást is megélt Ki kicsoda a történelemben? c. kiadványnak, nyugalomba vonulását követően pedig megjelentette régóta dédelgetett Scipio életrajzát.

1986 és 1991 között a Magyar Történelmi Társulat titkára, 1989–1990-ben a tanárképző főiskolák főigazgatói kollégiumának elnöke, 1992–1993-ban a képesítési követelményeket kidolgozó bölcsészettudományi bizottság elnökségének tagja volt. 1993-ban a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett kitüntetésben részesült. Az MTA Neveléstörténeti Albizottság, a Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány Unger Mátyás emlékére szakalapítvány bíráló bizottsága és az Internationale Gesellschaft für Geschichtsdidaktik (Nemzetközi Történelemdidaktikai Társaság, ISHD) tagja is volt.

Mann Miklós (1935–2020)

Neveléstörténeti kutatásainak folytatását egy Wlassics Gyula biográfia és a két kiadásban megjelent Kultúrpolitikuskok a dualizmus korában c. monográfiája jelentette. 1997-ben az oktatási törvénykezés XIX–XX. századi pedagógiai sajtóját bemutató mű, valamint az Oktatáspolitikuskok és koncepciók a két világháború között c. monográfia következett. A fővárosi oktatásügy történetéről több tanulmányt publikált. E kutatás keretében 1997-ben megjelent Budapest oktatásügye a dualizmus korában c. monográfiája, s társszerzője volt a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium történetét bemutató könyvnek. E munka folytatását először Budapest két világháború közötti korszakának oktatásügyét tárgyaló kötete, majd a fővárosi oktatásügy XIX. és XX. századi történetét összefoglaló monográfiája jelentette.

Társszerzője volt a pedagógiai doktori iskola külföldi hallgatói részére 1999-ben készült An Introduction to the History of Hungarian Education c. műnek, valamint a Magyar neveléstörténeti tanulmányok két kötetének. A XX. századi oktatáspolitikusokat és koncepcióikat bemutató szöveggyűjteménye 2004-ben jelent meg. A magyar oktatási miniszterek működését tárgyaló összefoglaló munkája 2005-ben látott napvilágot. 1997-ben habilitált neveléstudományból az ELTE Bölcsészettudományi Karán, 2004-ben megvédte „Budapest oktatásügye 1873–2000” c. akadémiai doktori értekezését. Termékeny életművét 2005-ben összeállított bibliográfiája bizonyítja, mely 107 tételt tartalmazott.

Munkásságának meghatározó részét azonban felsőoktatási oktató tevékenysége jelentette. Főiskolai és egyetemi tanárjelöltek, doktori iskolák hallgatóinak generációit bocsátotta szárnyra, látta el szakmai és emberi útmutatással. Könnyed stílusú, de mély szakmaiságot sohasem nélkülöző előadásai mindig népszerűek voltak, és bármiben szívesen állt a rábízottak rendelkezésére.

Nyugdíjba vonulása után egyetemi magántanárként továbbra is részt vett a neveléstudományi doktori iskola munkájában. Témavezetője volt a Pedagógia és politika a XX. század második felében c. OTKA kutatásnak. Az utóbbi évtizedben – főleg megrendült egészségi állapota miatt – már jobbára visszavonultan élt. Büszkesége – két tizenéves unokája mellett – matematikus-informatikus fia volt, aki már igen fiatalon jelentős nemzetközi tudományos karriert futott be. Feleségével, aki fontos támasza volt eredményes munkásságának, boldog családi környezetben kiegyensúlyozott életet élhetett.

Emlékét barátok, pályatársak és tanítványok egyaránt jó szívvel őrzik. Búcsúztatására szűk családi körben került sor. Béke poraira!

Válogatás Prof. Dr. Mann Miklós munkáiból

- GÁSPÁR Ferenc – : *A Danuvia gyár története 1920-1970*. Budapest, 1971. 69–118.
- *Történelmi olvasókönyv VII. Forrásszemelvények a magyar társadalom életéből (896–1849)* Tankönyvkiadó, Budapest, 1972. 215 p.
- BALOGH Endre – : *Történelem IV*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1981. 231 p. 8 kiad.
- *Trefort Ágoston*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1978. 199 p. (A múlt magyar tudósai VIII. sorozat III. köt.)
- *Trefort Ágoston élete és munkássága*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1982. 195 p.
- Kalmár Árpád – Párdányi Miklós – Salamon Konrád – : *A Német Szövetségi Köztársaság története*. Szerk.: –. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1986. 294 p.
- *Kultuszminiszterek és a műveltségkép alakulása a dualizmus korában*. = Műveltségfelfogások Magyarországon. Szerk. HORÁNSZKY Nándor – KONTRA György. Országos Közoktatási Intézet, Budapest, 1991. 7–52. p. (A tantervelmélet forrásai 13.)

Mann Miklós (1935–2020)

- *Kultúrpolitikusok a dualizmus korában.* Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Budapest, 1993., 1996. 155 p.
- *Wlassich Gyula.* ELTE BTK Neveléstudományi Tanszék, Budapest, 1994. 56 [4] p. (Új pedagógiai közlemények)
- *Oktatáspolitikai koncepciók a két világháború között.* Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Budapest, 1997. 155 p.
- *Budapest oktatásügye a dualizmus korában.* Az ELTE BTK Neveléstudományi Tanszék, Budapest, 1997. Pro Educatione Gentis Hungariae Alapítvány, 152 [2] p. (Új pedagógiai közlemények)
- A fővárosi pedagógiai szeminárium. = HUNYADI Zoltán – LAKATOS Zoltánné –: A fővárosi pedagógiai szeminárium története. (Szerk.: BALOGH László – KELEMEN Elemér) Fővárosi Pedagógiai Intézet, Budapest, 1997. 9–124. (Bárczi István könyvtár 3.).
- SZABOLCS Éva – : *Közoktatási törvényeink és a pedagógiai sajtó 1867–1944.* ELTE BTK Neveléstudományi Tanszék, Budapest, 1997. 85 p. (Új pedagógiai közlemények)
- *Oktatáspolitikusok és koncepciók a két világháború között.* Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Budapest, 1997. 155 p.
- *Budapest oktatásügye a két világháború között.* ELTE BTK Neveléstudományi Tanszék, Budapest, 1999. [2] 100 p. (Új pedagógiai közlemények)
- *Magyar oktatáspolitikusok 1848–1998.* Szerk. – Oktatási Minisztérium, Budapest, 2001. 260 p.
- *Oktatáspolitikusok és -koncepciók a sajtó tükrében (1945-1990).* = [Magyar neveléstörténeti tanulmányok](#) 1. Új szempontok, új források. Szerk.: SZABOLCS Éva –. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2002. 76-122.
- *Költségvetés és törvénykezés a két világháború közötti korszak pedagógiai sajtójában.* = [Magyar neveléstörténeti tanulmányok](#) 2. Új szempontok, új források. Szerk.: SZABOLCS Éva –. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2002. 94-143.
- *Budapest oktatásügye, 1973–2000.* Önkonet Kft. Budapest, 2002. 271 p., ill. (Mestersége tanár)
- *Oktatáspolitikusok és koncepciók a XX. században.* (Válogatás a század jelentős oktatáspolitikusainak beszédeiből, írásaiból) Szerk.: – Önkonet, Budapest, 2004. 264 p., ill.
- *Magyar oktatási miniszterek.* Önkonet, Budapest, 2005. 206 p.
- *Scipio.* Eötvös József Könyv- és Lapkiadó Bt. Budapest, 2006. 134 p.
- *A fővárosi gyermekek életkörülményei a két világháború között.* = KÉRI Katalin – GELENCSÉR Mónika – : Ifjúkorok, gyermekvilágok II. Szerk. SZABOLCS Éva. Eötvös József Könyv- és Lapkiadó Bt., Budapest, 2009. 89–110.